

**Ročná správa o riešení projektu
za rok 2021**

Názov projektu

Evidenčné číslo projektu

APVV-17-0551**Vyrovňovanie nerovnováh: prehodnotenie pohľadu na makroekonomické nerovnováhy
v európskom rámci riadenia**Zodpovedný riešiteľ **doc. Ing. Vladimír Mlynarovič, CSc.**Príjemca **Univerzita Komenského v Bratislave**Začiatok riešenia projektu **01.08.2018**Koniec riešenia projektu **30.06.2022****ROZBOR RIEŠENIA PROJEKTU (max. 10 strán)**

Uvedte podľa nasledujúcej záväznej osnovy:

- 1. Postup prác pri riešení projektu u príjemcu, ako aj spolupríjemcu podpory APVV
vzhľadom na harmonogram riešenia projektu**
- 2. Rozbor výsledkov riešenia vzhľadom na stanovené ciele**
- 3. Zoznam výstupov a prínosov projektu za posledný rok** – uvedte v prílohe – formulár
Výstupy a prínosy projektu za rok/obdobie (kópie deklarovaných výstupov sa
neprikładajú, je možné uviesť internetové odkazy na uvedené výstupy)
- 4. Upresnenie harmonogramu prác a cieľov na nasledujúci rok**

↓↓

- 1) V predposlednej etape riešenia projektu, ktorá prebiehala v uplynulom roku 2021 sa práce na projekte realizovali v súlade s harmonogramom. V prvej polovici daného roka bolo potrebné finalizovať niektoré úlohy z predchádzajúcej etapy, tak aby sa mohlo plynule prejsť na plnenie úloh štvrtej etapy s názvom „Testovanie navrhovaných premenných a modelovanie CGE“, táto etapa prebiehala v jednotlivých pracovných skupinách v členení na pracovné činnosti, avšak v tejto fáze sa zabezpečovalo aj prepájanie výsledkov aby boli vhodné na vzájomnú aplikáciu medzi pracovnými činnosťami.

PČ-a: Hlavná činnosť danej pracovnej skupiny pre uplynulý rok spočívala vo verifikovaní a úprave dosiahnutých výsledkov aby boli poskytnuté vo vhodnej forme pre použitie v ostatných pracovných činnostiach a v podobne vhodnej na publikovanie.

PČ-b: V rámci tejto činnosti prebiehalo vo štvrtej etape projektu testovanie starých a nových navrhovaných predstihových indikátorov na základe vytvorenej novej databázy kríz. Jednou z čiastkových úloh, na ktorej sa v rámci tejto činnosti pracovalo v roku 2021 bolo vytvorenie zoznamu premenných s dobrou predikčnou schopnosťou (zahrňujúci aj kompozitné aj individuálne premenné). Pričom tento zoznam bol pripravovaný so zámerom na prepojenie so špecifickým typom krízových udalostí.

PČ-c: V roku 2021 sa v pracovnej činnosti zameriavalo na vyhodnotenie vplyvu politických nástrojov na národnej úrovni prostredníctvom vytvoreného CGE modelu, zároveň sa začali práce na záverečnom hodnotení indikátorov MIP, a teda vzájomnom prepájaní ich predikčnej schopnosti s mierou vplyvu nástrojov hospodárskych politik.

Všetky úlohy pracovných skupín boli realizované pod vedeným zodpovedných riešiteľov daných pracovných činností a na úrovni celého projektu, zosúladovanie týchto úloh zabezpečoval zodpovedný riešiteľ. Vzhľadom na pretrvávajúcu pandemickú situáciu boli realizované len online mítingy na úrovni pracovných skupín a dva koordinačné mítingy na úrovni celého riešiteľského kolektívu, pričom išlo o diskusie vedené k dosiahnutým výsledkom, návrhy a pripomienky k týmto výsledkom aby bolo zabezpečené plynulé riešenie projektu, ktoré bude viesť k naplneniu hlavného cieľa projektu a teda rozšírenia súčasného stavu teoretického poznania v oblasti predikcie krízových udalostí v rámci systému.

- 2) Z pohľadu dosiahnutých výsledkov pre uplynulý rok riešenia projektu v období od 1. 1. 2021 – 31. 12. 2021 bolo publikovaných viacero príspevkov na národnej ako aj medzinárodnej úrovni. V roku 2021 bol publikovaný karentovaný článok zodpovedného riešiteľa V. Mlynaroviča a menovitej riešiteľky V. Miťkovej v Ekonomickom časopise s názvom „Efficiency on the Slovak private pension funds markets and legislative changes effects analysis“. Motiváciou príspevku je aplikácia portfóliových techník vrátane návrhu modifikácie Black-Littermanovho prístupu k výkonnosti dôchodkových fondov ako aj hodnotenie súkromných dôchodkových fondov pôsobiacich na slovenskom trhu. Publikovaná bola aj vedecká práca riešiteľov T. Domonkos, M. Širaňová v spolupráci s autorom B. Fišera s názvom „Income Inequality as Long-term Conditioning Factor of Monetary Transmission to Bank Interest“, v ktorej autori skúmali vplyv príjmovej nerovnosti na prenos štandardných a nekonvenčných šokov menovej politiky do úrokových sadzieb bankových úverov. Autori predpokladali, že príjmová nerovnosť môže zahŕňať dôležité charakteristiky dopytu na úverom trhu. Na analýzu využili model korekcie chýb interagovaného panela. Ich zistenia naznačujú, že vyššia príjmová nerovnosť bráni prenosu štandardnej menovej politiky do spotrebiteľských úverov a obmedzuje využívanie nekonvenčnej menovej politiky v segmente úverov na bývanie. Publikovaný bol aj working paper riešiteľov M. Širaňová a K. Zeleňák, s názvom „Outliers do Matter – Comparing the Databases of Financial Crisis Events“, kde skúmali súlad v identifikácii krízových udalostí najvýznamnejších databáz bankových a fiškálnych kríz. V rámci tejto analýzy vypočítali Cohenov ukazovateľ

kappa merajúci mieru prekryvania databáz krízových udalostí. Okrem toho využívali panelové logitové modely s náhodnými efektmi na skúmanie prediktívnych vlastností indikátorov včasného varovania (EWI) vybraných z hodnotiacej tabuľky. Procedúry makroekonomických nerovnováh. Taktiež identifikovali najvplyvnejšie pozorovania v rámci databáz krízových udalostí unikátne pre každú individuálnu databázu pomocou Pregibonovej delta-beta štatistiky. Dosiahnuté výsledky autorov potvrdzujú, že stupeň zhody naprieč databázami je skutočne relatívne vysoký, najmä ak sú zavádzané jednoróčné oneskorenia kvôli možným nezrovnalostiam pri identifikácii krízových udalostiach vznikajúcich na začiatku alebo na konci kalendárneho roka. Riešitelia formulovali na základe týchto empirických zistení aj niekoľko návrhov, ktoré by mali byť diskutované v rámci širšej vedeckej komunity, aby bolo možné adresovať otvorené problematické aspekty identifikácie krízových udalostí. Na medzinárodnej konferencii v Nové trendy v ekonometrii a operačnom výzkumu v Prahe boli prezentované tri príspevky a to príspevok riešiteľa B. Königa s názvom „Vybrané spôsoby odhadu multilaterálnych rezistencií v gravitačnom modeli“, ktorého príspevok sa zaoberá vybranými spôsobmi odhadu členov multilaterálnych rezistencií v gravitačných modeloch. Dôraz je kladený na odhad efektu členstva v Európskej únii na bilaterálny obchodný tok. Príspevok riešiteľky V. Miťkovej s názvom „Analýza multiplikátorov a matica spoločenského účtovníctva“, v ktorom sa sústredila na spracovanie prehľadu výskumu v oblasti multiplikačnej analýzy založenej na matici spoločenského účtovníctva – SAM (Social Accounting Matrix), a to od jej počiatkov, až po súčasnosť, od metodológie, po aplikácie. Príspevok zodpovedného riešiteľa V. Mlynaroviča s názvom „Dekompozícia rizika a finančné interpretácie“, kde prezentuje teoretické prístupy k dekompozícii rizika portfólia aktív meraného štandardnou odchýlkou a hodnotou v riziku. Modeluje úzky vzťah medzi dekompozíciou rizika a príspevkom k strate portfólia. Do výsledkov projektu môžeme zahrnúť aj habilitačnú prednášku a samotnú habilitačnú prácu menovitého riešiteľa Tomáša Domonkosa s názvom „Inkluzívny rast a jeho ekonomické efekty“, v ktorej boli prezentované jeho čiastkové výstupy, ktoré dosiahol aj v rámci riešenia projektu. Za danú prácu a prednášku bolo následne riešiteľovi navrhnuté udelenie titulu docent.

V rámci riešenia projektu sú pravidelne aktualizované dokumenty a to technická správa „Integrated Financial Crises Database – Technical Note“ a príslušné databázy, v ktorých sú komplexné databázy finančných kríz, ktoré integrujú najviac prominentné a široko používané čiastkové databázy vytvorené rôznymi ekonómami a inštitúciami. Tieto dokumenty sú dostupné na projektovej stránke ekonomického ústavu: <http://www.ekonom.sav.sk/sk/projekty/vyrovnavanie-nerovnovah-prehodnotenie-pohladu-na-makroekonomicke-nerovnovahy-v-europskom-ramci-riadenia-p174>. Okrem tejto stránky projektu je prístupná aj stránka projektu dostupná na: [Súčasný výskum \(uniba.sk\)](http://www.uniba.sk), kde sú rovnako dostupné vybrané výstupy projektu.

- 4) Práca na projekte bude v nasledujúcom roku prebiehať podľa plánovaného harmonogramu prác na rok 2022. V úvode tejto fázy však predpokladáme dokončovanie niektorých pracovných úloh z predposlednej fázy, keďže vstupujeme zo záverečnej etapy je potrebné ešte určité zosúladovanie a korekcia dosiahnutých výsledkov aby boli vzájomne použiteľné medzi všetkými pracovnými činnosťami jednotlivých pracovných tímov. Táto záverečná fáza však bude prevažne sústredená na kompletizovanie výstupov projektu, ich prípravu do hlavných publikačných výstupov, keďže v danej etape je plánovaná pre každú činnosť príprava rukopisu vedeckého článku a zároveň budú prebiehať diseminačné aktivity spojené s priebežnými ako aj záverečnými výstupmi a výsledkami dosiahnutými v rámci riešenia projektu. V rámci diseminácie výsledkov projektu sa jednotliví riešitelia so svojimi výstupmi plánujú zúčastniť národných ako aj medzinárodných konferencií. Rovnako je plánovaný aj záverečný workshop, na ktorom budú prezentované hlavné výsledky projektu, a na ktorý zamýšľame pozvať širšiu odbornú verejnosť, pre ktorú môžu byť dosiahnuté výsledky relevantné a ďalej využiteľné v ich sfére pôsobnosti.